

Selskapets redegjørelse etter åpenhetsloven for 2024

1. Innledning

Agder kollektivtrafikk AS (AKT) skal hvert år utføre aktsomhetsvurderinger i henhold til åpenhetsloven og har plikt til å offentliggjøre en redegjørelse av vurderingene.

Formålet med åpenhetsloven er å fremme virksomheters respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og tjenester. Samtidig skal loven også sikre allmennheten tilgang til informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold.

Dette notatet er AKT sin redegjørelse for regnskapsåret 2024.

2. Om Agder kollektivtrafikk AS

AKT er et aksjeselskap som eies av Agder fylkeskommune og Kristiansand kommune. Det er 39 ansatte i administrasjonen, hvorav 18 er kvinner og 21 er menn.

Selskapet har på balansedagen salgsinntekter på 222 659 584 mill kr, - og balansesum på 186 597 098 mill kr, -.

AKT er et mobilitetsselskap som har det overordnede ansvaret for å planlegge, anskaffe, drifte, utvikle og markedsføre mobilitetstilbudet for hele Agder. AKT er ikke selv et operatørselskap, men kjøper transporttjenester av flere operatørselskaper som utfører den daglige driften. I tillegg til ordinær transport med rutegående buss, drosjer og passasjerbåter, har AKT ansvaret for skolekjøring i Agder, mikromobilitet (sparkesykler og bysykler) og bestillingstransporttjenesten AKT Svipp.

AKT skal inspirere til bruk av alle former for mobilitet som ikke involverer personbil, og skal sørge for at alle mobilitetsformene vi tilbyr skal henge sammen på en sømløs måte. AKTs mobilitetstilbud skal også spille godt sammen med det øvrige transporttilbudet som tog, fly og ekspressbusser.

De siste årene har utviklingen innenfor digitale tjenester gått raskt, for eksempel utviklingen av apper og betalingsløsninger. Slike tjenester er en viktig del av våre kunders reiseopplevelse, og AKT har gjennom 2024 hatt fokus på å rigge seg for fremtiden når det gjelder disse tjenestene.

Formålet med Regionplan Agder 2030 er å utvikle Agder til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig region innen 2030 – et attraktivt lavutslippssamfunn med

gode levekår. AKT skal bidra til at Agder fylkeskommune når sine mål knyttet til bærekraftig mobilitet. Basert på overordnede planer og strategier, samt avgjørelsene tatt i fylkestinget, er det AKT sin oppgave å utvikle og drifte mobilitetstilbudet i Agder.

2.1 Selskapets organisering og driftsområde

AKT er organisert etter en trenivå modell:

- Agder fylkeskommune og Kristiansand kommune er eiere og bevilger rammetilskudd til AKT
- AKT gjennomfører konkurranser innenfor mobilitet i samsvar med overordnede mål og det vedtatte budsjettet. Har ansvar for billettsalg og kundekontakt med de reisende.
- Operatørene er de AKT har kontrakt med og som eier transportmidlene. De ansetter sjåfører og annet personell som behøves for å levere i henhold til kontraktene.

2.2 Interne retningslinjer

Styret i AKT vedtok våren 2023 «Retningslinjer for etterlevelse av åpenhetsloven i Agder kollektivtrafikk AS». AKT skal legge til rette for at hensynet til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i forbindelse med produksjon av varer og levering av tjenester tas på alvor, for å ivareta og beholde både ansattes og kunders tillit og gjeldende regelverk.

Styret har det overordnede ansvaret for at regelverksetterlevelse i AKT skjer i samsvar med AKTs retningslinjer og gjeldende regelverk. Daglig leder har det daglige ansvaret for regelverksetterlevelse i praksis.

2.3 Handlingsregler for leverandører

AKT anser etisk og forsvarlig opptreden som svært viktige verdier i vår virksomhet, derfor er det blitt utarbeidet Handlingsregler for våre leverandører, og dette er implementert i alle nyere kontrakter de siste årene. Formålet med disse handlingsreglene er å sikre at alle som leverer varer og tjenester til AKT har et tilsvarende bevisst og forpliktende forhold til disse verdiene. Alle våre leverandører som inngår en kontrakt med AKT, må signere våre «Handlingsregler for leverandører til Agder Kollektivtrafikk AS».

2.4 Handlingsregler for ansatte i Agder kollektivtrafikk

I tillegg til handlingsregler for våre leverandører er det utarbeidet Handlingsregler for ansatte i AKT. Handlingsreglene inneholder etiske regler, samspillsregler og retningslinjer for ansattes kontakt med leverandører. Handlingsreglene gjelder for alle ansatte, innleide (inkl. prosjektledere og konsulenter) og alle andre som utfører arbeid for AKT, og signeres ved ansettelse. I tillegg gjelder reglene for

styremedlemmer og tillitsvalgte. Formålet er å sikre en god etisk praksis og definere felles standard for ansatte og styret i AKT, spille hverandre gode, og følge regelverket for offentlig anskaffelse.

2.5 Rutine for varsling i Agder kollektivtrafikk

AKT vektlegger en åpen ytringskultur. Det er viktig for det generelle arbeidsmiljøet og for den enkeltes trivsel. I tillegg er den sentral for at AKT skal kunne drives på best mulig måte. Forhold av ulovlig eller uetisk karakter kan være til skade for arbeidsmiljøet, den enkelte og virksomheten. Ansatte og innleide som har grunn til å tro at det foreligger kritikkverdige forhold knyttet til AKT oppfordres til å varsle om dette. AKT har utarbeidet egen rutine for varsling. I tillegg til rett til å varsle, kan det følge av den enkeltes stilling eller arbeidsavtale en plikt til å varsle. Blant annet om man blir kjent med at det foregår trakassering, diskriminering eller feil og mangler som kan medføre fare for liv og helse. AKT har flere kanaler for varsling. Det kan varsles til nærmeste leder, verneombud, tillitsvalgt, kontorsjef eller advokat.

3. Aktsomhetsvurderinger

3.1 Innledning

AKT anerkjenner behovet for å ha interne systemer på plass for å identifisere og håndtere negative konsekvenser som vår virksomhet kan ha på grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, samt redegjøre for våre aktsomhetsvurderinger. Vi anerkjenner samtidig at vårt arbeid med dette er en dynamisk og pågående aktivitet, og at relevante risikoforhold kan endre seg over tid i takt med operasjonelle endringer eller ytre påvirkninger.

3.2 Risiko

Kjernevirksomheten vår er persontransport, som er en bransje hvor det er forhøyet risiko for dårligere lønns- og arbeidsvilkår for arbeidstakere.

I vår leveranse av transporttjenester er kjøretøy en sentral innsatsfaktor. Kjøretøy ligger inne på høyrisikolisten utarbeidet av Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ). Høyrisikolisten inneholder informasjon om produktkategorier med høy risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter i leverandørkjeden. Kjøretøy er sammensatt av tusenvis av komponenter og materialer, hentet fra hele verden. Dette gir en iboende høy risiko i leverandørkjeden til våre transporttjenester.

Høsten 2024 startet vi en kartlegging av risikobildet i vår virksomhet i form av en overordnet aktsomhetsvurdering. Dette arbeidet ble utført av en prosjektgruppe med både interne og eksterne ressurser, og vi benyttet en 5-trinnsmodell utviklet av PwC.

Modellen består av følgende trinn:

1. Forankre ansvar
2. Analysere egen virksomhet og tredjeparter
3. Risikoklassifisering av tredjeparter
4. Tiltak
5. Systematisere og rapportere

Gjennomgangen av våre styrende dokumenter avdekket at vi manglet en overordnet innkjøpsrutine som gjelder for alle innkjøp. Ansvar for innkjøp er spredt i hele organisasjonen, og det er derfor viktig å ha en felles rutine som inkluderer oppfølging av åpenhetsloven.

Vi laget en liste over virksomheter som leverer varer og tjenester til oss, basert på reskontrooversikten i vårt regnskapssystem. Disse virksomhetene ble delt inn i to grupper:

- **Leverandører:** Virksomheter som leverer varer og tjenester direkte knyttet til vår kjernevirksomhet og krever oppfølging i alle ledd.
- **Forretningsforbindelser:** Virksomheter som ikke er direkte knyttet til vår kjernevirksomhet og dermed ikke krever oppfølging i flere ledd.

Risikoen ble basert på kriterier som land og bransje. Resultatene viste at det er størst risiko for dårlige arbeidsvilkår i bransjene transport og renhold.

3.3 Faktiske negative påvirkninger

AKT har ikke funnet noen faktiske negative påvirkninger i forbindelse med aktsomhetsvurderingene som er gjennomført.

4. Videre arbeid

Siden i fjor har vi prioritert å få på plass en overordnet aktsomhetsvurdering av virksomheten (se punkt 3.2). Vi har også lagt ut et skjema for innsynsbegjæringer knyttet til åpenhetsloven på vår hjemmeside og arrangert en faglunsj for å informere alle ansatte i AKT om loven og vårt arbeid med å oppfylle dens krav.

Fremtidige fokusområder:

- Utarbeide en innkjøpsrutine som sikrer bedre etterlevelse av åpenhetsloven ved alle innkjøp.
- Gjennomføre aktsomhetsvurderinger på små virksomheter innenfor renholdsbransjen som et pilotprosjekt for å utvikle gode rutiner når vi skal i gang med større virksomheter.

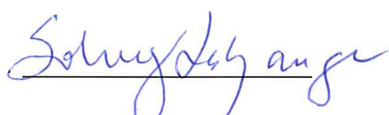
4. Kontaktinformasjon

Henvendelser om denne rapporten kan rettes til:

Agder kollektivtrafikk AS
Tollbodgata 22
4611 Kristiansand S

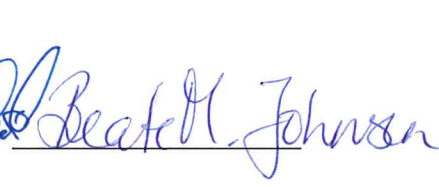
E-post: post@akt.no

Kristiansand, 12.06.2025

Solveig Løhaugen

Styrets leder

Endre Angelvik

Beate Marie Johnsen

Nestleder

Styremedlem

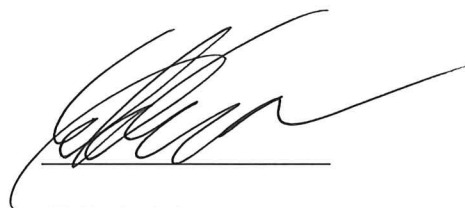
Ståle Sætre

Styremedlem

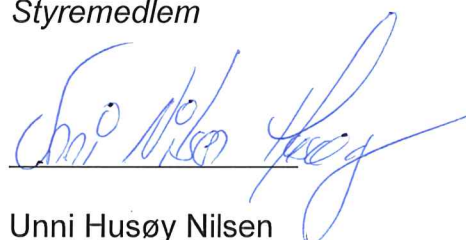
Fredrik Jensen

Styremedlem

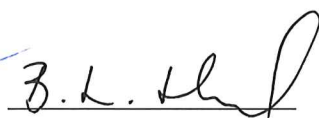
Erik Spieler

Styremedlem

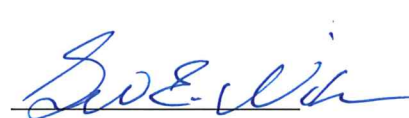
Unni Husøy Nilsen

Styremedlem

Benedichte Limmesand
Hellestøl

Styremedlem

Siv Elisabeth Wiken

Adm. direktør